

Kloogal avati mälestussammas fašismi ohvritele

Sõna võtab partei rajoonikomitee instruktör sm. V. Dolgaleva.

«Siit kilomeeter eemal,» ütleb ta, «asutasid fašistlikud timukad surmalaagri. Seal kannatasid nõukogude inimesed kohutavaid piinu. Armu ei antud kellelegi — ei lastele, naistele ega raukadele. Iga päev hukkasid fašistlikud roimarid süütuid nõukogude inimesi. Me ei unusta ilalgi neid fašistlike anastajate veretöid.

KLOOGA. (ETA) Prægu, mil nõukogude inimesed hääletavad üksmeelselt rahu poolt, meenuvad eriti elavalt Suure Isamaasõja sündmused. Kõikjal, kus peremehetsesid fašistlikud okupandid, jäid nendest verised jäljed.

Palju muret tõi eesti rahvale ajutine fašistlik okupatsioon. Rahvas mäletab hästi fašistlike timukate hirmutegusid. Kohutavaid kuritegusid pandi nad toime Kloogal. Siin asutasid fašistlikud okupandid surmalaagri, kus tapeti ja piinati tuhandeid nõukogude inimesi. 19. septembril 1944. aastal, kui Nõukogude armee väeosad võidukate vabastamislahingutega lähenesid Kloogale, saatsid fašistlikud mõrtsukad siin korda kohutava veretöö. Uhe päeva jooksul tapeti ja põletati tuleriitadel ligi 2.000 eestlast, venelast, lätlast ja teistesse rahvustesse kuuluvat inimest.

30. septembril kogunesid hukatute matusepaika sajad Keila rajooni kolhoosnikud ja Klooga elanikud. Siin avati fašistlike okupantide ohvritele mälestussammas.

Metsas on vaikne. Lagendikul kerkib hoolikalt kaunistatud ja kiviaiaga ümbritsetud küngas. Silla on maetud fašistliku terrori ohvrid.

Kalmukünka juurde astuvad rajooni töötajate esindajad. Mälestussamba avamiseks pühendatud mittingu avab rajooni töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee esimees sm. J. Rižski. Pidulikult kõlavad Nõukogude Liidu hümnid.

«Hitlerliku Saksamaa reeturlik kallaletung Nõukogude Liidule,» ütleb sm. Rižski, «katkestas meie rahva röömsa töö. Koos kõigi Nõukogude Liidu rahvastega tõusid pühaks võitluseks fašistlike vallutajate vastu ka Nõukogude Eesti töötajad. Ägedates lahingutes saavutas nõukogude rahvas võidu vihatud vaenlase üle.

Rahuliku ülesehitustöö aastatel on nõukogude rahvas lühikese aja kestel parandanud rasked sõjahaavad. Me sammume kindlalt kauni tuleviku teed — kommunismi teed.

Ameerika-inglise imperialistid valmistavad ette uut sõda. Kuid maailma rahvad ei luba neil viia täide omu vertseid kavatsusi.

Me teame, et parimaks rahu kindlustamise abinõuks on meie suure kodumaa võimsuse tugevdamine. Me töötame veel paremini, koondume veel tihedamalt bolševike partei, meie suure juhi ja õpetaja, rahulipukandja seltsimees Stalini ümber.»

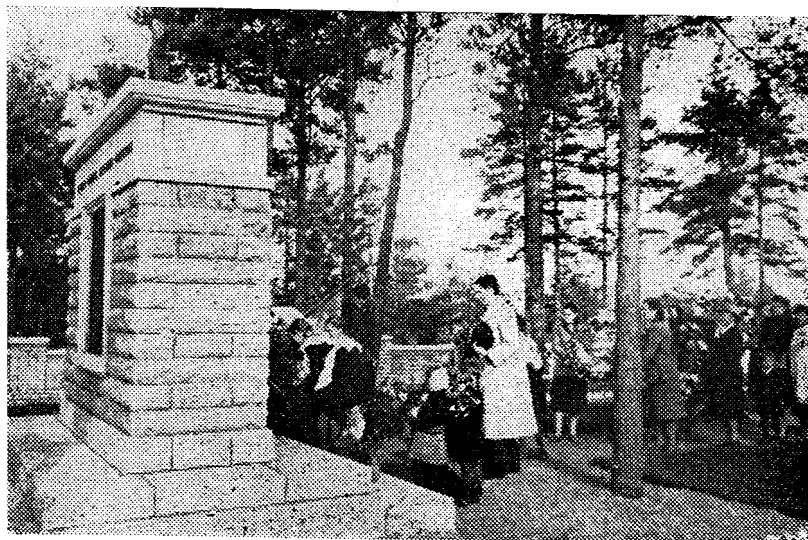
Sõjaõhutajad sepsivad jälle veriseid sõjaplaane. Nad tahavad tungida kallale Nõukogude Liidule ja rahvademokraatia maadele. Kuid seda ei tohi sündida. Me pole veel unustanud möödunud sõja koledusi. Me elame rõõmsalt ja õnnelikult, me ehitame suurepäraselt tulevikku — kommunismi. Rahujõud kasvavad iga päevaga. Rahujõud võidab, sest rahu eest võitlejate avangardis sammub nõukogude rahvas-kangelane, rahvas-võitja ja rahulipukandjaks on suur Staltn.»

Ühiskalmu äärde astuvad Klooga Keskkooli 8. klassi õpilased Raissa Izmjatinskaja, Ala Povelitsa ja Zenja Doizoa. Kaugele kostavad nende noored hääled. Õnneliku nooruse nimel kutsuvad nad üles oma isasid ja emasid, oma vanemaid vendasid ning õdesid võitlema rahu eest. Õpilased deklameerisid rea nõukogude poeetide luuletust rahust.

Mitting on lõppenud. Kõlavad leinavilt helid. Mittingul viibijad astuvad mälestussamba juurde. Samba jalamil asetavad Klooga elanikud, kolhoosnikud ja õpilased pärgi. Kava seisavad nad vaikides ja loevad mälestussambalt kirja:

Igavene mälestus fašismi ohvritele!

Siin mõrvasid fašistlikud timukad 19. septembril 1944. a. mahalaskmise teel ja tuleriitadel põletades umbes 2000 Nõukogude kodanikku, neid enne metsikult piinates. Needus fašistlike timukatele, nõukogude rahva vaenlastele!

Pildil: Pärjate panek fašismi ohvrite mälestussamba alusele Kloogal. V. Gorbunovi foto — ETA